

хельба, тригонела, фенугрек, грецьке сіно). Серед поширених видів грибно́ї трави в Україні є гуньба сінна (пажитник сінний, грецьке сіно або шамбала) (*Trigonella foenum graecum* L.).

Приправа з хельби застосовується в харчовій промисловості. Препарати на її основі мають широкий спектр фармакологічної дії та вважаються панацеєю від усіх захворювань, тому досить популярні в народній медицині. Незважаючи на популярність рослини, особливо у східних країнах, у тому числі й в Марокко, у традиційній медицині використовується мало.

Мета дослідження. Данна робота присвячена вивченню можливостей застосування пажитника сінного для лікування різних захворювань, а також розробка складу та технології лікарського засобу у вигляді твердої лікарської форми.

Матеріали та методи. У роботі були використані сучасні аналітичні, фармакотехнологічні, математичні методи дослідження.

Результати досліджень. З літературних джерел відомо, що пажитник підвищує захисні сили організму, нейтралізує токсичні речовини, володіє антимікробними, жарознижувальними, протизапальними властивостями. Рослина може застосовуватися для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, дихальної системи, жіночої полові сфери, а також при деяких порушеннях обміну речовин (холестерину, вуглеводів тощо). Водні екстракти хельби використовують для зменшення ваги. Враховуючи дані літератури, при проведенні власних досліджень у якості сировини для створення лікарського засобу було використано насіння пажитника. Насіння рослини було подрібнено у порошок. З метою покращення його фармакотехнологічних властивостей додані деякі допоміжні речовини (аеросил тощо). У вигляді лікарської форми досліджували капсули. Ця лікарська форма маскує гіркий смак порошку, захищає його від відволожування та зручна у використанні для внутрішнього застосування.

Висновки. Узагальнені дані літературних джерел щодо застосування пажитника сінного у традиційній та нетрадиційній медицині. На кафедрі АТЛ НФаУ розроблено склад і технологія лікарського засобу на основі насіння рослини у вигляді капсул для внутрішнього застосування.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГРАНУЛ ІЗ ВМІСТОМ ГУСТОГО ЕКСТРАКТУ ВЕРБЛЮЖОЇ КОЛЮЧКИ

Ністалиєв Н.К., Кухтенко Г.П.

Науковий керівник: доц. Кухтенко О.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

galinakukh@gmail.com

Вступ. Верблюжа колючка (*лат. Alhagi kirghisorum*) здавна використовується у народній медицині. Про лікувальні властивості верблюжої колючки згадується і в трактаті знаменитого Абу Алі Ібн Сіні «Канон лікарської науки». З трави верблюжої колючки готують свіжий сік, настої та відвари які використовують з лікувальною метою при шлунково-кишкових захворюваннях (коліт, дизентерія, запалення товстої і дванадцятипалої кишки, виразки шлунка, запалення жовчного міхура), при різних запаленнях ротової порожнини та гострій ангині. Застосовують витяги з верблюжої колючки також як потогінні та жарознижуючі засоби при простудних захворюваннях. Зовнішньо відвар або настій з верблюжої колючки застосовують у вигляді компресів при виразках, екземі, гангренах, гнійних ураженнях шкіри, ранах, опіках і порізах.

Вченими встановлено, що препарати на основі верблюжої колючки проявляють виражену бактерицидну дію на стрептококи і стафілококи.

На кафедрі технологій фармацевтичних препаратів ведуться дослідження із розробки лікарських засобів на основі витягів із трави верблюжої колючки. Здійснено обґрунтування технології отримання рідкого та густого витягу, виконано стандартизацію витягів, досліджено антимікробні властивості витягів та розроблено склад оромукозних таблеток.

Мета. Дослідження фармако-технологічних властивостей гранул із вмістом густого екстракту трави верблюжої колючки для застосування у гастроентерології.

Матеріали та методи. Було напрацьовано модельні зразки гранул, в яких варіювали вміст наповнювачів (лактоза, мікрокристалічна целюлоза, мальтодекстрин) та тип зволожувача (ПВП, NaКМЦ, крохмаль). Використовували методики, зазначені у ДФУ 2.0. Вміст густого екстракту верблюжої колючки 5%.

Результати та їх обговорення. Визначення оптимального складу гранул здійснюють на підставі результатів фармако-технологічних тестів (форма і розмір гранул, фракційний склад, текучість, насипний об'єм) та якісних показників (час розпадання), що наводяться у ДФУ.

Висновки. За сукупністю показників для подальших досліджень було обґрунтовано склад із вмістом мальтодекстрину, з використанням в якості зволожувача NaКМЦ.

ОБґРУНТУВАННЯ КІЛЬКОСТІ МОЛОЧНОЇ КИСЛОТИ ПРИ РОЗРОБЦІ СКЛАДУ СУПОЗИТОРІЇВ «ПАНТЕГІН»

Огінська А.О., Пивовар Ю.М., Гладух Є.В.

Науковий керівник: доц. Кухтенко Г.П.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

galinakukh@gmail.com

Вступ. В даний час спостерігається зростання числа захворювань жінок дітородного віку. Ерозія шийки матки не є винятком від загального числа захворювань. Актуальність досліджень з розробки лікарських засобів для медикаментозного лікування даної патології зумовлена статистикою, а саме за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я в 2014 році дане захворювання зустрічалось у 40% від загального числа жіночого населення. Більш того, на 64% від загального числа випадків дане захворювання виявлено у жінок оптимального дітородного віку (від 18 до 25 років). Ерозія шийки матки в медицині зарахована до розряду передракових захворювань, у зв'язку з цим вимагає пильної уваги і обов'язкового медикаментозного лікування.

Існує багато способів лікування захворювань шийки матки. Вибір методики залежить від ступеня вираженості процесу й багатьох інших факторів. Також потрібно лікувати супутні запальні процеси. Через розмаїття причин виникнення дефекту універсальних схем і препаратів не існує.

На підставі проведених досліджень літератури стосовно етіології та патогенезу захворювання ерозії шийки матки в якості активних фармацевтичних інгредієнтів з метою розробки складу супозиторіїв було обрано комбінацію декспантенолу, хлоргексидину біглюконату. Крім цього в супозиторіїв входить молочна кислота, яка забезпечує досягнення необхідного рівня рН (3,5-4,5) вагінальної області. Поєднання цих речовин забезпечить комплексний репаративний, протизапальний та антисептичний вплив на патологічний процес.

Регулятором кислотності є молочна кислота, вона також є стабілізатором декспантенола, так як декспантенол стабільний у водних розчинах, що мають слабокислу реакцію, і не стабільний в розчинах сильних кислот і лугів. Хлоргексидину біглюконат досить стабільний в межах рН від 4,0 до 7,0; при рН 8 і вище може випадати в осад.

Матеріали і методи. З урахуванням фізико-хімічних властивостей декспантенолу, хлоргексидину біглюконату доцільно використовувати у якості регулятора рН молочну кислоту.

Дослідження якості модельних зразків супозиторіїв здійснювали за методиками ДФУ (час розпадання, рН, температура тверднення) та загальноприйнятими у технології розробки супозиторіїв (дослідження дегідратуючої активності, реологічних властивостей).

Результати та їх обговорення. Розробка супозиторіїв з використанням молочної кислоти у якості регулятора рН полягає у визначенні кількості цієї речовини у складі супозиторної маси. Зазвичай, у складі супозиторіїв молочну кислоту вводять у кількості 0,100 г. Але активні